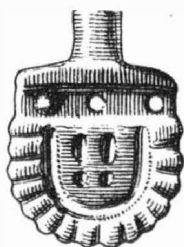

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1962

BRNO 1963

Množství fosforu v půdě je značně odlišné od průměrné hodnoty v okolí. Je způsobeno hromaděním zbytků z organismů, které obsahují značné množství fosforových sloučenin. V půdě se tyto sloučeniny rozkládají a vznikají z nich některé rozpustné, některé nerozpustné sloučeniny. První z nich jsou většinou vyživovány rostlinami, nerozpustné sloučeniny se v půdě hromadí a dnes mohou sloužit jako vzor pro řešení některých problémů.

Při chemické zkoumání starobylého pohřebiště v Moravici, okres Šumperk, byly provedeny fosforové analýzy pod kopci hrobů, které byly již dříve vyhledány, ale dosud nebyly zcela jasně. Jako orientační bod bylo použito při archeologické výzkumu nalezené hrobky č. 609. Fosforový obsah byl stanovován gravimetricky jako amoniumpfosfomolybdat.

Při hodnocení obsahu kyslíku (P_2O_5) v obou zkoumaných kvadrantech (č. 12 a 18) byly získány hodnoty P_2O_5 od 0,25 - 0,88 % stanoveno. Hrobka č. 609 dala průměrnou hodnotu asi 0,70 % P_2O_5 . Tato hodnota byla použita jako orientační hranice při hodnocení ostatních výsledků. Při vyznačení hodnot nad 0,61 % P_2O_5 v plánu, podle kterého byly odebrány vzorky, vzniká obraz pravděpodobné polohy hrobů pod kopci.

Před konečným závěrem musí být vzaty v úvahu všechny okolnosti. Díky fosforové analýze lze získat dobré výsledky, které mohou archeologům pomoci řešit některé těžké úkoly.

- - -

Pokračování výzkumu na lužicko-slezském pohřebišti u Vlachovic.

Jiří Pavelčík

Okolo čtvrté etapy výzkumných prací, uskutečněných v červenci 1962, bylo stanoveno jižní hranice pohřebiště. Celkem jsme prozkoumali 250 m² plochy v jižním sektoru a zjistili 55 hrobů. Výzkum plně potvrdil původní předpoklad, že pohřebiště tvoří dvě skupiny. Větší, severnější, na níž se koncentrují hroby z lužické III a slezské I a menší, jižnější, obsahující hroby z období slezské kultury a počátku platěnické. Nejstarší hroby z lužické II jsou pak nepravidelně rozloženy po celé ploše, t.j. na rozloze obou výše zmíněných skupin, na prostorech mezi nimi a v jejich okolí. Na základě těchto pozorování se můžeme oprávněně domnívat, že pohřebiště původně v období lužické II mělo podobu mohylníku s poměrně velkými mohylami /zjištěné průměry se pohybují od 6 do 10m/. V průběhu lužické III a následujících období, kdy již se změnil pohřební ritus, se pohřebiště již dále nerozvíjelo do plochy, nýbrž došlo k jejímu intenzivnějšímu využití.

Protože není dosud zpracován materiál, můžeme dva z 55 prokopaných hrobů datovat do druhého lužického stupně, 42 náleží slezské a počátkům platěnické kultury a 11 je nejistých. Konstrukce hrobů zůstala proti předchozím výzkumům nezmě-

něna. Převládají jámové hroby s keramikou, zasypané popelem z hranice nebo pískem. Kamenné skřínky ani podložení nádob kameny jsme tentokrát nezjistili. Ojedinelé se vyskytly dva hroby s hromádkou kůstek v jamce, zasypané popelem, bez dalších milodarů. Nad hroby byly většinou vybudovány z povrchově sbíraných kamenů ploché kruhové mohylky o průměru 120 - 200 cm. Tyto tvoří buďto jen jednoduchý kruh, zřejmě vybudovaný na obvodu rovu nebo mají celou plochu vyloženu kameny. Konstrukce mohylek byly převážně poškozeny a zachovány z nich zůstaly jen jejich východní poloviny, pod nimiž se nacházely hroby. Situace hrobů 4 - 8/62 ukazuje jednu z možností výkladu uvedeného jevu tím, že při budování mladší mohylky byla část konstrukce předchozí odebrána a na ni napojena. Řešení celého problému vrhá současně i světlo na otázku vnitřního členění pohřebiště na základě "přídělu plochy jednotlivým rodům či rodinám. Ověření dané téze snad usnadní detailní rozbor keramiky z uvedených hrobů.

Na nový, ve Vlachovicích dosud nezjištěný typ konstrukce hrobů jsme narazili na jižním okraji pohřebiště. Tvoří jej skupina mohylek, vybudovaných z drobných, čerstvě drcených či lámaných kamenů /šterku/, zapuštěných pod úroveň. Šířka konstrukce byla na původním povrchu vyznačena kruhem z jednotlivých kamenů. Mohylky překrývaly jen nepatrné hromádky popela se stopami kůstek, takže jejich datování není možné.

Dosavadní čtyři etapy výzkumu vlachovického pohřebiště přinesly řadu poznatků o životě obyvatelstva východní Moravy v období lidu popelnicových polí. Samotná lokalita si proto zaslouží, aby byly co nejdříve dokončeny zbývající výzkumné práce v terénu a jejich výsledky zveřejněny.

Fortsetzung der Grabung auf dem Lausitzer-Schlesischen Gräberfeld bei Vlachovice.

Im Juli 1962 verwirklichte das AÚ ČSAV in Brno die vierte Grabungsetappe des Lausitzer-Schlesischen Gräberfeldes auf dem Ďulův Berg bei Vlachovice /Bez. Gottwaldov/. Ihre Aufgabe war es, den südöstlichen Rand der Lokalität zu begrenzen. Im Verlaufe der Arbeiten durchforschten wir 55 Brandgäber Überwiegend aus dem Schlesischen Zeitabschnitt und dem Beginn der Platěnicer Kultur und beglaubigten die frühere Voraussetzung, dass das Gräberfeld zwei ungleich grosse Gruppen bildet.

- - -

Halštatská kulturní vrstva a galské nálezy u J e z e ř a n, okr. Znojmo.

Jos. Skutil

Jihovýchodně Jezeřan v pravém rohu pod křižovatkou silnice Pravlov-Kiroslav a Loděnice-Jezeřany pod k. 220 a 221 v nadm.v. 215m táhne se v opuštěném písečnicku nad onkoforovými pískami a nad zcela slabou vrstvou spraše přibližně asi 1 m silná, někdy i mocnější, kulturní vrstva s halštatskými střepami. Vrstvu možno sledovat v délce asi 10m, načež se ztrácí pod zesutými stěnami písečnicku. Podobné střepy se nacházejí i na přilehlých polích povrchově nad písečnickem.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1962.

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sady osvobození 19/23.

Odovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Roulík.

Redaktoři: PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.

Překlady: R. Tichý, C. Sc. a E. Tichá.

Kresby: J. Jaša.

Na titulní stránce: Záchytná ploténka ostruhy ze slovanského
kostrového hróbu v Mikulčicích.

Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.

